

Nazorg-onderzoek

Hoe is het gesteld met uitvoering van de aanbevelingen van 4 rekenkameronderzoeken in de gemeente Zaltbommel?

17 april 2015
Rekenkamercommissie Zaltbommel (RKCZ)

INHOUDSOPGAVE	pag.
1. Inleiding	3
2. Onderzoeksmethode	3
3. Bevindingen	4
4. Conclusies en aanbevelingen	4
5. Bestuurlijk weder hoor en reactie rekenkamercommissie	7

Bijlagen:

1. Brief RKCZ aan B&W d.d. 24 oktober 2014
2. Opgevraagde nadere gegevens RKCZ d.d. 8 december 2014
3. Bevindingen per rapportage:
  - a. QuickScan fiscale kostendekkendheid leges omgevingsvergunningen (raad 11.10.2012).
  - b. Onderzoek naar de informatievoorziening grondexploitaties (raad 15.11.2012)
  - c. QuickScan handhavingsbeleid (raad 21.03.2013)
  - d. QuickScan e-Dienstverlening (raad 30.01.2014)
4. Brief B&W aan RKCZ d.d. 10 februari 2015

1. Inleiding

Bij elk rapport dat de Rekenkamercommissie Zaltbommel (RKCZ) uitbrengt, doet zij een aantal aanbevelingen aan de gemeenteraad van de gemeente Zaltbommel. Bij de behandeling van het rapport in de raad maken de raad en het college duidelijk, in hoeverre zij deze aanbevelingen willen overnemen. In het rapport dat nu voor u ligt, heeft de RKCZ beknopt geïnventariseerd in hoeverre de aanbevelingen die de raad heeft overgenomen, daadwerkelijk uitgevoerd zijn/worden.

De centrale vraag van dit onderzoek luidt: wanneer en in hoeverre zijn de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft, daadwerkelijk geïmplementeerd en in hoeverre is het effect gerealiseerd dat deze aanbevelingen beoogden.

De reden voor dit onderzoek is dat de RKCZ (na een periode van circa 4 jaar) aan de raad inzicht wil bieden van de implementatie van de aanbevelingen die hij overgenomen heeft. Meer in het algemeen is te verwachten dat de aanbevelingen waartoe dit rapport leidt, niet alleen op rekenkamerrapporten van toepassing zijn, maar ook de uitvoering van aanbevelingen uit andere rapporten kan verbeteren. Verder is het moeilijk in te schatten wat de redenen zijn van de daadwerkelijke uitvoering van de verbeteringen. Ongetwijfeld zullen andere ontwikkelingen ook hebben bijgedragen aan de realisatie van de aanbevelingen.

2. De onderzoeksmethode

De volgende stappen worden in het onderzoek doorlopen:

1. De RKCZ is dit onderzoek gestart door – zoals gebruikelijk – u te informeren over het onderzoeksprogramma 2014.
2. Op 24 oktober 2014 heeft de RKCZ een brief naar het College van B&W gestuurd. Hierin is verzocht om een SMART geformuleerd overzicht over de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen die de raad heeft overgenomen uit de rapporten (zie bijlage 1 van dit rapport) te ontvangen voor 28 november 2014. Deze brief ging vergezeld van een overzicht per rapport van alle aanbevelingen die de raad overgenomen heeft, aangevuld met de essentie van de bijbehorende raadsbesluiten (zie bijlage 2 van dit rapport, kolommen 1 en 2 ingevuld en verzoek aan college om kolom 3 in te vullen).
3. Op 27 november 2014 heeft het College overzichten verstrekt waarbij de stand van zaken is ingevuld (kolom 3, ‘stand van zaken november 2014’).
4. We hebben op grond hiervan op 8 december nadere informatie gevraagd m.b.t. de fiscale kostendekkendheid leges omgevingsvergunning en de informatievoorziening m.b.t. de grondexploitaties. Gevraagd is deze informatie voor 25 december 2014 aan te leveren.
5. Deze informatie is deels medio/eind december 2014 ontvangen.
6. De RKCZ heeft vervolgens in de 4^e kolom haar reactie hieraan toegevoegd en in 5^e kolom middels een stoplicht (groen, oranje of rood) haar eindoordeel gegeven.
7. Ten slotte heeft de RKCZ enkele conclusies en aanbevelingen getrokken waarna rapportage op 20 januari 2015 aan B&W wordt voorgelegd voor wederhoor.

8. Op 10 februari 2015 heeft de RKCZ de reactie van B&W ontvangen (zie bijlage 4). Tevens is per mail van 26 januari 2015 uitvoerige aanvullende informatie vanuit de gemeente ontvangen.
9. Op 17 april hebben we de eindrapportage aan de raad verstuurd.

Om onze reactie te kunnen bepalen, heeft de RKCZ een norm gesteld voor de termijn waarbinnen het College van B&W de overgenomen aanbevelingen redelijkerwijs zou moeten kunnen implementeren.

De RKCZ is van mening dat deze norm moet liggen op ten hoogste 18 maanden (ruim 1 jaarcyclus) na het raadsbesluit, waarvan de datum bij elk rapport vermeld wordt. De uitvoering van de aanbevelingen zou dan normaal gesproken afgerond moeten kunnen zijn (dan implementatie gerealiseerd en kleur 'groen').

Kolom 5 geeft daarom weer hoe de RKCZ, gelet op deze norm, de voortgang van de implementatie in de periode sinds het betreffende raadsbesluit waardeert.

Dit is gedaan middels de volgende kleursetting:

- Groen: implementatie bereikt
- Oranje: Implementatie nog niet (volledig) bereikt maar acties zijn uitgezet waardoor verondersteld mag worden dat de implementatie op korte termijn (uiterlijk in 2015) gehaald wordt.
- Rood: implementatie niet bereikt en ook geen concrete verwachting dat implementatie op korte termijn (in 2015) wordt gerealiseerd..

Op basis van het onderzoek worden bevindingen geformuleerd. De RKCZ heeft op grond van deze bevindingen enkele conclusies getrokken en een aantal aanbevelingen geformuleerd. Indien de raad dat wenst, kan de RKCZ besluiten op één of meer punten nader onderzoek te doen.

3. Bevindingen

De bevindingen zijn terug te vinden in de tabellen zoals opgenomen in bijlage 2 bij deze rapportage. Korthedshalve mogen we u hiernaar verwijzen.

4. Conclusies en aanbevelingen¹

De vraag van dit onderzoek luidt:

‘Wanneer en in hoeverre zijn de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft, daadwerkelijk geïmplementeerd en in hoeverre is het effect gerealiseerd dat deze aanbevelingen beoogden?’

Hoofdconclusie: Op basis van de bevindingen kwalificeert de RKCZ de voortgang van de implementatie onze aanbevelingen als onder de maat.

---

1 Dit hoofdstuk hebben we niet aangepast n.a.v. de reactie van B&W van 10feb15. De reactie op de brief van B&W is in hoofdstuk 5 opgenomen. In de aanbiedingsbrief aan de gemeenteraad (dd 17april 2015) hebben we aangegeven dat wij de hoofdconclusie gewijzigd hebben in vertraagde vooruitgang.

Het College van B&W heeft nagelaten een aantal aanbevelingen (volledig) binnen de gemeente te implementeren, ondanks dat deze aanbevelingen waren overgenomen door de gemeenteraad.

Het college heeft de aanbevelingen deels geïmplementeerd en de beoogde effecten zijn daarom slechts ten dele bereikt.

Wij achten het noodzakelijk aandacht te blijven houden op de voortgang van de implementatie op diverse onderdelen. Op punten zijn acties in voorbereiding waarvan de implementatie voor 2015 op de rol staat.

Aanbevelingen aan de raad:

1. Stel als norm vast dat binnen 1 ½ jaar na de raadsbehandeling van een rapport de implementatie van de aanbevelingen in principe gerealiseerd moet zijn.
2. Kies in overleg met het college een middel en moment om de uitvoering te meten van uw besluiten over aanbevelingen uit rapporten.
3. Geef aandacht (b.v. opdracht aan het college van B&W) aan de afspraken van het college die (nog) niet afgehandeld zijn (zie hieronder onder ‘Aanbevelingen aan het college’).
4. Blijf kritisch omtrent de voortgang van de afspraken en spreek het college hierop aan.

Aanbevelingen aan het College:

1. Stel standaard een SMART geformuleerd Plan van Aanpak op ter uitvoering van overgenomen aanbevelingen en stuur dit ter informatie aan de gemeenteraad.
2. Geef aandacht aan de aanbevelingen waarvan de implementatie (nog) niet bereikt is (geef aan hoe en wanneer u dit wilt bereiken, maak het SMART). Specifiek vragen we uw aandacht voor de punten waar in bijlage 3 is aangegeven waar het effect (nog) niet bereikt is (daar waar een oranje of rood bolletje is opgenomen):

Ad 3a. Fiscale kostendekkendheid leges omgevingsvergunning.

Dit betreft de volgende punten uit bijlage 3a:

- a. Punt 1: De berekeningen omtrent de fiscale kostendekkendheid van de leges omgevingsvergunning zijn niet opgenomen in de begroting.
- b. Punt 2: Uit de ontvangen stukken is niet gebleken dat er geen sprake is van dubbele overhead. Het blijft nodig de overhead van zowel de ODR als de achterblijvende taken goed te monitoren. Verder kunnen we constateren dat de transparantie in de toerekening van kosten bij de ODR ontbreekt. Het tijdschrijfsysteem is (nog) niet op orde.

Ad 3b Informatievoorziening bij grondexploitaties.

Dit betreft de volgende punten uit bijlage 3b:

- a. Punten 2 en 3: Ontwikkel de informatievoorziening verder. Er zijn stappen gezet, maar de rekenkamercommissie acht verdere stappen noodzakelijk. Hierbij willen wij u concreet wijzen op het Storm-model. Dit model hebben we ook aanvullend gepresenteerd bij de introductie van de nieuwe raad in maart 2014 maar zien we niet in deze of een vergelijkbare vorm terug in de stukken.
Ter info ziet u hieronder het plaatje zoals op 31 maart 2014 is gepresenteerd.

Project	Contante waarde plansaldo (x € 1.000,-)	Looptijd	Programma			
			# woningen	# m ² kantoren	# m ² bedrijven	
Project A	-8.036	2008-2015			18.000	
Project B	-2.800	2010-2017	132			
Project C	3.230	2009-2019	380	108.500		
Project D	-3.297	2011-2022	420	131.502	24.000	
Project E	-952	2012-2015	111			

Loopt op schema, afwijkingen niet/minimaal (<2%)

Wijkt af, b.v. afwijkingen plansaldo<10%, progr.<15% of absoluut getal noemen

Wijkt sterk af, afwijkingen >10% / 15%

- b. Punt 5: Blijf variëren in de wijze van presenteren en onderneem meerdere acties naar de raad om de raad te informeren. Maak kenbaar wat de raad op welke moment moet gaan beslissen.

Ad 3c Handhavingsbeleid:

Dit betreft de volgende punten uit bijlage 3c:

- Punt 1: Het voornemen om te komen tot een bijgesteld handhavingsbeleid is uitgesteld naar 2015. Zorg als college dat de raad daarbij in haar positie gesteld wordt en dus haar kaderstellende rol kan vervullen, waarbij een prioritering gemaakt kan worden en het handhavingsbeleid integraal ingevuld is.
- Punt 4: College geef duidelijk uw speerpunten in het handhavingsbeleid aan.
- Punt 5: De communicatiestrategie wordt als onderdeel gezien van het Handhavingsbeleidsplan 2015. Dat is een goed voornemen, maar dient nog aantoonbaar gemaakt te worden.
- Punt 6: Er wordt ondanks de duidelijke aanbeveling in deze niets gezegd over de koppeling van middelen met het beschikbare handhavingsprogramma.

Ad 3d e-Dienstverlening (zie bijlage 3d).

We constateren dat op het totaal van 15 aanbevelingen 10 aanbevelingen nog niet zijn geïmplementeerd. Wel zien we dat op alle deze 10 punten er voornemens zijn omschreven zodat implementatie in 2015 gerealiseerd kan worden. Verder constateren we dat de raad op 30 januari 2014 hierover heeft besloten en derhalve de norm van 1½ jaar voor implementatie van de aanbevelingen nog niet verstreken is. We stellen daarom voor om eind 2015 dit onderzoek opnieuw uit te voeren en uw raad dan hierover middels een brief informeren.

5. Bestuurlijk weder hoor en reactie rekenkamercommissie

Op 20 januari 2015 hebben we onze rapport vergezeld van een aanbiedingsbrief verstuurd aan B&W. Op 10 februari 2015 hebben we van het college zijn reactie ontvangen. Deze reactie is hieronder integraal opgenomen. Daarnaast hebben we aanvullend op 26 januari een aantal stukken inzake de grondexploitaties ontvangen die in 2014 in de raad zijn geweest en die in op 5 maart 2015 in de raad aan de orde gesteld zijn. Deze stukken hebben we betrokken bij onze onderstaande reactie.

Hierna hebben we de reactie van het college van 10.02.2015 puntsgewijs opgenomen met daarbij onze reactie d.d. 17 april 15. In onze reactie hebben onze conclusie met motivering bondig geduid.

Tot slot hebben we in 1 overzicht onze eindconclusie per aanbeveling aangegeven. Dit betreft de aanbevelingen aan het college van B&W. Het college heeft niet gereageerd op de niet genoemde aanbevelingen en op de aanbevelingen aan de gemeenteraad.

1. Fiscale kostendekkendheid leges omgevingsvergunning.

a. In de betreffende begroting is de kostendekkendheid van de tarieven niet zichtbaar gemaakt;

Reactie B&W 10feb15: “Strikt genomen is de zichtbaarheid niet opgenomen in de begroting. Volstaan wordt met een verwijzing naar het raadsvoorstel Legesverordening 2015 in de paragraaf Lokale Heffingen. Gelet op de systematiek en werkwijze is dat ook niet anders mogelijk. De begroting richt zich op de beleidsvoornemens en de budgettaire consequenties daarvan en wordt circa 6 maanden voor aanvang van het dienstjaar opgesteld. De opstelling van de legesverordening, inclusief berekening van de kostendekkende tarieven vindt in het najaar plaats. De behandeling van de beide onderwerpen (begroting en belastingvoorstellen) vindt niet gelijktijdig plaats. In zoverre zijn de opstelling van de belastingverordeningen een nadere invulling/uitwerking van de begroting. Voor zover daartussen een budgettair verschil zou kunnen ontstaan, worden de consequenties daarvan meegenomen in de eerstvolgende voortgangsrapportage. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat, hoewel beide onderwerpen niet gelijktijdig worden opgesteld/behandeld/vastgesteld, is niettemin sprake van het vooraf berekeningen van de kostendekkendheid van de tarieven en is de informatie hierover beschikbaar voor aanvang van het betreffende begrotingsjaar waarop ze betrekking hebben. Vooralsnog zien wij geen aanleiding om de werkwijze te wijzigen en zal in de paragraaf Lokale Heffingen voor de kostendekkendheid van tarieven verwezen blijven worden naar de raadsvoorstellen inzake de belastingverordeningen. In die voorstellen is kostendekkendheid van de tarieven nader uitgewerkt.”

Reactie Rekenkamercommissie 17apr15: In onze aanbiedingsbrief van 18 juni 2012 aan de gemeenteraad staat onder andere het volgende: ‘ Wij adviseren u verder om in de komende programmabegroting een passage op te (laten) nemen waaruit duidelijk blijkt hoe de berekening van de fiscale kostendekkendheid tot stand is gekomen’.

Op grond hiervan zijn we nogmaals nagegaan wat er feitelijk vermeld staat in de programmabegroting 2015 en in het raadsvoorstel met betrekking tot de belastingverordeningen 2015.

M.b.t. de programmabegroting 2015 constateren we:

- In programma 3 worden alleen ramingen opgenomen voor leges omgevingsvergunningen.
- In programma 7 staan bedragen voor overige leges opgenomen.
- In programma 8, Bij het onderdeel ‘lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is’ wordt het verschil uitgelegd tussen gebonden en ongebonden heffingen. Dus niets over de leges.
- In de paragraaf ‘lokale heffingen’ vinden we meer terug ten aanzien van de leges. Onder andere staat hier vermeld: ‘continue streven naar kostendekkendheid van leges, rechten en tarieven waartegenover concrete dienstverlening van de overheid staat’. Hierbij wordt ook vermeld dat dit beleid wordt opgenomen in de diverse belastingverordeningen. Wel wordt nog de raming opgenomen van de opbrengsten. Op pagina 57 van deze begroting staat er onder het kopje ‘leges’ nog de volgende tekst: ‘er is een onderzoek geweest naar de kostendekkendheid van de dienstverlening. Bij de legesverordening wordt de kostendekkendheid van de tarieven in beeld gebracht’.

M.b.t. het raadsvoorstel inzake de belastingverordeningen 2015 is op pagina 3 van de adviesnota van het college de volgende alinea opgenomen: ‘op basis van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie geven wij hier aan hoe de fiscale kostendekkendheid wordt bepaald. De fiscale kostendekkendheid wordt bepaald door de totale materiele kosten te vermeerderen tegen de interne uren op basis van het integraal uurtarief. Door de inkomsten te delen door de totale kosten wordt de fiscale kostendekkendheid bepaald’. De berekening hiervan is echter niet opgenomen en ons ook niet aangereikt.

Conclusie: Blijft ●

Motivering: de aanbeveling uit de Quick-scan is niet uitgevoerd

b. Het blijven monitoren van de overhead met betrekking tot de achterblijvende taken;

Reactie B&W 10feb15: “Ten aanzien van het blijvend monitoren van de (achterblijvende) overhead kan worden opgemerkt, dat op dit moment vanuit de ODR een onderzoek loopt naar de kostendekkendheid van de omgevingsvergunningen voor de verschillende deelnemers. Het resultaat van dit onderzoek wordt in het voorjaar van 2015 verwacht. Dit zal als basis dienen voor de vaststelling van de legestarieven omgevingsvergunningen 2016. In dit onderzoek zitten zowel de kosten van de ODR als de kosten van de achterblijvende taken waarbij ook de overhead in beeld wordt gebracht.

Daarnaast is er in de afgelopen maanden een onderzoek verricht naar de omvang en aard van de overhead binnen de gemeente Zaltbommel. Het onderzoek is uitgevoerd door twee studenten van Avans Hogeschool in Den Bosch. Het eindrapport is in januari 2015 opgeleverd. Op dit moment wordt binnen de organisatie bezien op welke wijze met de resultaten van het rapport kan/moet worden omgegaan.

Tegen deze achtergrond heeft het monitoren van (achterblijvende) overhead niet alleen onze aandacht, maar hebben wij hier ook concrete invulling aan gegeven.

Binnen de planning en control cyclus wordt de voortgang en uitputting van de budgetten nauwlettend gevolgd. Zo ook die ten aanzien van de ODR. Met u zijn we het eens dat informatie met betrekking tot de kostendekkendheid door de ODR aangereikt zou moeten worden. In de opstartfase van de ODR is dat niet mogelijk gebleken. Met ingang van 2015 is de ODR wel in staat om deze informatie aan te reiken. Die informatie zullen wij dan ook

in het vervolg gaan benutten waardoor het door u geconstateerde risico is geminimaliseerd.”

Reactie Rekenkamercommissie 17apr15: We onderschrijven dat het goed is om de overhead te blijven monitoren. Het is ook een goede zaak dat er nadere onderzoeken worden verricht naar de omvang en aard van de overhead binnen de gemeente Zaltbommel.

Conclusie: deze wijzigt van ● naar ●

Motivering: het voornemen staat voor 2015 op de rol om nader onderzoek te verrichten (monitoring).

c. Gewenst de omvang van de flexibele schil bij de ODR te volgen en wat de effecten daarvan zijn op de bijdrage van Zaltbommel aan de ODR.

Reactie B&W 10feb15: zie punt b. hiervoor.

Reactie Rekenkamercommissie 17apr15: Gezien de reactie van het college (zie bijlage 4) nemen we aan dat de omvang van de flexibele schil bij deze onderzoeken betrokken wordt.

Conclusie: deze wijzigt van ● naar ●

Motivering: het voornemen staat voor 2015 op de rol om nader onderzoek te verrichten (monitoring).

2. Informatievoorziening grondexploitaties

In de brief van het college van 10.02.2015 is met betrekking tot dit onderwerp nader ingegaan op onderstaande 3 punten uit ons rapport van 20 januari:

a. De overzichtelijkheid van de rapportages kan nog worden verbeterd;

Reactie B&W 10feb15: “Ten aanzien van de overzichtelijkheid van de rapportages kan worden gemeld dat onlangs (26 januari jl.) de onderscheiden voortgangsrapportages per grondexploitatie aan u zijn toegezonden. Daarbij is gebruik gemaakt van het stoplichtmodel. Tegelijkertijd zijn de stukken voor de raad van 26 februari in deze aan u toegezonden. Gelet hierop zijn wij van mening dat – evenals in 2014 – tegemoet is gekomen aan de wensen/aanbevelingen van u.”

Reactie Rekenkamercommissie 17apr15: Gezien de reactie van het college en de ontvangen stukken zien we dat de overzichtelijkheid van de rapportages is verbeterd. Een verbeterde en eenduidige structuur is aangebracht.

Conclusie: deze wijzigt van ● naar ●

Motivering: We zien dit feitelijk terug in de rapportages zoals deze verstrekt zijn.

b. Het gebruiken van het stoplichtmodel bij de rapportage over majeure afwijkingen;

Reactie B&W 10feb15: zie punt a.

Reactie Rekenkamercommissie 17apr15: Het stoplichtmodel wordt gehanteerd bij de afzonderlijke rapportages maar niet zoals het bedoeld was als totaaloverzicht van alle exploitaties (voorbeeld zie plaatje in hoofdstuk 4 van deze rapportage).

Conclusie: blijft ●

Motivering: Een aanzet is gemaakt maar de feitelijke invulling van 1 totaaloverzicht ontbreekt. Tevens is geen bandbreedte vastgelegd.

c. Variëren in de wijze van presenteren en onderneem meer acties om de raad te informeren.

Reactie B&W 10feb15: zie punt a + “In tegenstelling tot uw opmerkingen worden periodiek acties ondernomen om de raad te informeren. Het is echter de raad zelf die op basis van prioriteiten aangeeft op welk moment zij er kennis van wil nemen en daarover wil spreken. Dit is gebeurd in 2014 en krijgt een vervolg in 2015. De carrousel van 5 februari 2015 is echter komen te vervallen wegens te weinig stukken. De voor deze datum geprogrammeerde grondprijzen/grondexploitaties worden nu rechtstreeks in de raad besproken (26 febr). Met betrekking tot de vooraankondiging: deze staan vermeld in de bestuur rapportages. Wij zijn het met u eens dat het een verbeterpunt is, dat procesmatig wordt aangegeven wanneer de raad wat kan beslissen. “

Reactie Rekenkamercommissie 17apr15: Nader aangegeven is dat de grondprijzen/grondexploitaties ook in de raad van 26 feb.15 / 5 maart 2015 besproken zijn. Een vooraankondiging hiervan is opgenomen in de bestuursrapportage.

Conclusie: deze wijzigt van ● naar ●

Motivering: Nadere actie in deze is ondernomen. Er is nader invulling gegeven aan een gedifferentieerde vorm van het informeren van de raad.

3. Handhavingsbeleid

In de brief van het college van 10.02.2015 is met betrekking tot dit onderwerp nader ingegaan op onderstaande 4 punten uit ons rapport van 20 januari:

a. Kaderstellende rol van de raad inzake vaststelling bijgesteld handhavingsbeleid;

Reactie B&W 10feb15: “In 2015 zal het in 2010 vastgestelde Integraal handhavingsbeleid worden geëvalueerd en waar nodig worden bijgesteld. In de afgelopen periode hebben de nodige veranderingen plaatsgevonden. De overgang van vergunning en handhaving op het gebied van de Wabo-taken naar de Omgevingsdienst Rivierenland. Alsmede de overheveling van taken van het Rijk naar gemeenten in het kader van de Drank- en Horecawet, Kinderopvang en drie transities. De raad zal door ons bij de totstandkoming van dit beleid betrokken worden.”

Reactie Rekenkamercommissie 17apr15: Het college geeft aan dat in 2015 het Integraal Handhavingsbeleid zal worden geëvalueerd en waar nodig wordt bijgesteld. Ze geeft aan dat de raad erbij betrokken wordt.

Conclusie: deze blijft ●

Motivatie: voornemen is aanwezig voor 2015.

b. Het formuleren van speerpunten binnen het vastgestelde beleid;

Reactie B&W 10feb15: “Aan de hand van het Integraal handhavingsprogramma kunnen wij vervolgens met ingang van 2016 jaarlijks onze speerpunten in een werkprogramma aangeven. Voor het jaar 2015 zullen we onze prioriteiten voor de WABO-taken opnemen in het werkprogramma van de ODR. “

Reactie Rekenkamercommissie 17apr15: Het college geeft aan dat ze aan de hand van het Integraal Handhavingsbeleid met ingang van 2016 jaarlijks speerpunten in haar werkprogramma zal aangeven. Voor 2015 zal ze haar prioriteiten voor de WABO-taken opnemen in het werkprogramma van de ODR.

Conclusie: deze wijzigt van ● naar ●

Motivering: voornemens is voor wat betreft het Integraal Handhavingsbeleid met ingang van 2016 ingepland. We nemen aan dat dit in 2015 uitgevoerd wordt.

c. De communicatiestrategie;

Reactie B&W 10feb15: “In het vast te stellen plan zal ook aandacht worden besteed aan communicatie en de koppeling van middelen met het uit te voeren handhavingsprogramma.”

Reactie Rekenkamercommissie 17apr15: ok. In het vast te stellen plan zal ook aandacht worden besteed aan communicatie en de koppeling van middelen met het uit te voeren handhavingsprogramma.

Conclusie: deze blijft ●

Motivering: Voornemen is aanwezig voor 2015.

d. De koppeling van het handhavingsprogramma met de beschikbare middelen

Reactie B&W 10feb15: zie punt c hiervoor

Reactie Rekenkamercommissie 17apr15: zie punt c hiervoor

Conclusie: deze wijzigt van ● naar ●

Motivering: Voornemen is aanwezig voor 2015.

TOTAALOVERZICHT

Eindconclusies per aanbeveling aan het college (conform de formuleringen van onze adviezen in bijlage 3 van deze rapportage):

Aanb. Nr.	Advies/inhoud	Concl. (jan. 15)	Conclusie (apr.15)
Fiscale Kostendekkendheid leges omgevingsvergunning			
1	In begroting is fiscale kostendekkendheid niet zichtbaar	●	●
2	Blijf toerekening overhead goed monitoren	●	●
3	Blijf effect van afnemende bouwactiviteiten (minder leges) op personele formatie toetsen	●	●
Informatievoorziening bij grondexploitaties			
1	Concretiseer rol en taakverdeling tussen raad en college	●	●
2	Rapporteer op voortgang verschillende grondexploitaties aan de hand van de planfasen uit het 'Storm-model'.	●	●
3	Definieer majeure afwijkingen, maak gebruik van stoplichtmodel en stel bandbreedte vast.	●	●
4	Integreer het kwalitatief woningbouwprogramma in de herziening van de grondexploitaties	●	●
5	Varieer in wijze van informeren de raad.	●	●
Handhavingsbeleid			
1	Zorg dat de raad kaderstellend blijft en laat het Integraal handhavingsbeleid door de raad vaststellen.	●	●
2	Draag zorg dat het beleid dat u vaststelt ook handhaafbaar is en schenk hieraan structurele aandacht bij raadsvoorstellen.	●	●
3	Geef bij relevante B&W besluiten aandacht aan het aspect handhaving	●	●
4	Formuleer speerpunten en rapporteer hierover aan de raad	●	●
5	Zet een goede communicatiestrategie op	●	●
6	Geef aandacht aan koppeling van het programma met de beschikbare middelen	●	●
7	Bepaal hoe u met de inhoudsmaat van bedrijfswoningen bij de actualisatie van bestemmingsplannen omgaat.	●	●

Bijlage 1: Brief RKCZ aan B&W d.d. 24 oktober 2014

“Geacht college,

In het onderzoeksplan 2014 van de Rekenkamercommissie Zaltbommel is aangekondigd dat het “Nazorgonderzoek eerdere rapporten en adviezen” in de tweede helft van 2014 uitgevoerd zal worden.

Bij deze willen wij u informeren over de start en aanpak hiervan.

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt: wanneer en in hoeverre zijn de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft, daadwerkelijk ingevoerd en in hoeverre is het effect gerealiseerd dat deze aanbevelingen beoogden.

De bedoeling van het onderzoek is inzicht te verkrijgen in de implementatie van de conclusies aanbevelingen in de diverse uitgebrachte rapporten waarmee de gemeenteraad heeft ingestemd.

Het gaat hier om de volgende onderzoeken en raadsbesluiten:

1. QuickScan fiscale kostendekkendheid leges omgevingsvergunningen (raad 11.10.2012).
2. Onderzoek naar de informatievoorziening grondexploitaties (raad 15.11.2012)
3. QuickScan handhavingsbeleid (raad 21.03.2013)
4. QuickScan e-Dienstverlening (raad 30.01.2014)

Ten behoeve van dit onderzoek, willen we graag van u, op grond van door de raad genomen besluiten inzake genoemde 4 onderzoeken, weten hoe het met de implementatie van de conclusies en/of aanbevelingen staat.

De conclusies/aanbevelingen (welke door de gemeenteraad zijn geaccodeerd) uit deze 4 rapporten hebben wij opgenomen in bijgevoegde 4 overzichten dat u hierbij aantreft. Concreet verzoeken wij u dus om kolom 3 (stand van zaken november 2014) in te vullen.

Voor het onderzoek is het daarbij van groot belang dat uw reactie “smart” (zo concreet mogelijk) geformuleerd is, zodat daarmee het voor ons noodzakelijke inzicht ontstaat. Waar gewenst kunt u eventuele “bewijsstukken” toevoegen.

Uitgaande van circa 5 weken tijd voor het invullen van de 4 schema’s, verzoeken wij u uiterlijk 28 november 2014 het gevraagde inzicht te leveren.

De planning is dat we de rapportage medio/eind januari 2015 aan u voorleggen.

Met vriendelijke groet,

De voorzitter van de Rekenkamercommissie Zaltbommel,
W.Elemans”

Bijlage 2: Opgevraagde nadere gegevens RKCZ d.d. 8 december

Op basis van de op 27 november 2014 (gericht aan de griffier) ontvangen lijsten hebben we per mail van 8 december 2014 gevraagd de volgende aanvullende gegevens voor 25 december te verstrekken. De resultaten hiervan zijn verwerkt in bijlage 3 en in de rapportage.

“Hoi Monique,

Nav de ontvangen stukken d.d. 27 november ontvangen we graag de het volgende:

Betreffende bijlage 1: de Fiscale kostendekkendheid leges Omgevingsvergunning:
Ad nr. 1. In de door u omschreven reactie in kolom 3 ‘stand van zaken’ wordt verwezen naar de Legesverordening 2015 waarbij de fiscale kostendekkendheid van de leges wordt uitgewerkt.

Het onderzoek van de rekenkamer had betrekking op leges omgevingsvergunningen en meer specifiek op de fiscale kostendekkendheid daarvan..

In het raadsvoorstel m.b.t. de Legesverordening 2015 staat:

“Op basis van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie geven wij hier aan hoe de fiscale kostendekkendheid wordt bepaald. De fiscale kostendekkendheid wordt bepaald door de totale materiële kosten te vermeerderen tegen de interne uren op basis van het integraal uurtarief. Door de inkomsten te delen door de totale kosten wordt de fiscale kostendekkendheid bepaald.”

Graag ontvangen wij een nadere verduidelijking hiervan en de berekening.

Betreffende bijlage 2: de Informatievoorziening bij grondexploitaties

Graag ontvangen we naar aanleiding van uw antwoorden (kolom 3) op de eerste 3 aanbevelingen:

1. de procesbeschrijving waarbij de rollen van de raad en college zijn ingevuld.
2. Het advies omtrent de grondexploitaties wat in februari 2014 in de gemeenteraad geweest is.

Graag ontvangen we deze documenten.

Graag ontvangen we voor 25 december deze stukken. Hopelijk lukt dit.

Ter info zijn de bijlagen 1 en 2 bijgevoegd.

Mvg, Walter Elemans “